



## La sfarsit de an

Getta Neumann

S-a potrivit ca in plimbarile mele din toamna la Berlin sa dau de urmele lui Jakob van Hoddis, poet expresionist, al carui *Weltende* (Sfarsitul lumii), o poezie de doua strofe, avusese un impact enorm asupra generatiei sale. Si s-a mai potrivit ca acum cateva zile sa citesc ca poezia implineste in anul acesta 100 de ani. Tema este mai actuala decat niciodata. In plus, de ieri, e frig si ploua. Stirile in lumea larga nu sunt cele mai bune. Calendarul Maya ajunge in curand la capat si prezice apocalipsul. Planeta Melancholia cuprinde Pamantul intr-o imbratisare mortala, imagine obsedanta din filmul apocaliptic *Melancholia* al lui Lars von Trier. Si iar a trecut un an.

Abandonasem incercarea de a traduce poezia lui van Hoddis, (numele este anagrama de la Davidsohn), dar acum indraznesc sa o scot totusi la iveala. In germana recomand lectura cu voce tare, cu emfaza, psalmodiind, in romaneste e de preferat cititul in gand, pe o melodie imaginara.

### Weltende

Jakob van Hoddis

Dem Bürger fliegt vom spitzen Kopf der Hut,  
In allen Lüften hallt es wie Geschrei.  
Dachdecker stürzen ab und gehn entzwei  
Und an den Küsten – liest man – steigt die Flut.

Der Sturm ist da, die wilden Meere hupfen  
An Land, um dicke Dämme zu zerdrücken.  
Die meisten Menschen haben einen Schnupfen.  
Die Eisenbahnen fallen von den Brücken.

### Sfarsitul lumii

Omului ii zboara palaria de pe capul tuguat.  
In vazduhuri rasuna parca un strigat.  
De pe acoperisuri cad dulgherii despicati in doua.  
Iar pe coaste – dupa cum citim – se ridica apele.

A venit furtuna, marile salbatice sar  
Pe tarm, sa zdrobeasca grele diguri.  
Cei mai multi au nasul infundat.  
Trenurile cad de pe poduri.

Mi-e imposibil sa redau vuietul versurilor, tonul ironic, aliteratia si rimele. (Nu am gasit poezia in traducere romaneasca) . Van Hoddis anunta in titlu sfarsitul lumii si enumera catastrofe, unele marunte - omul isi pierde palaria, e racit - , altele ingrozitoare – dulgherii despicati in doua, marile dezlantuite -, relatate pe un ton sec, ca stirile telegrafice dintr-un ziar. Sentimentul de panica contrasteaza cu motivele caraghioase, intelesul ramane ambiguu. Poetul pare sa ia peste picior mic-burghezul preocupat de palarie si inspaimantat de stirile din ziare, dar spaima si delirul sunt tot asa de reale ca si ridicolul.

Jakob van Hoddis va petrece mai bine de 20 de ani intr-o clinica de psihiatrie, de unde in 1942 va fi deportat si ucis in lagarul de la Sobibor. Din 1911, data publicarii poeziei, lumea a trecut prin multe nenorociri, razboaie, genociduri, rasturnari violente. In zilele noastre, auzim de ape care se ridica, de transformari climatice infricosatoare, de amenintari cu nimicirea nucleara, de prabusirea sistemului financiar si politic european. Cizmele tropaie in Ungaria. In plus, media omniprezente si avalansa de informatii ne deruteaza, sadesc dezorientarea, nesiguranta, atsatsa imaginatia.

Tot din media aflam ca dupa calendarul Maya, data fatidica este din fericire de abia in 21.12.2012, iar dupa unii bloghisti, nu survine chiar sfarsitul, ci intram intr-o alta faza. In ce priveste decembrie 2011, cert este doar ca, in cuvintele poetului, *Die meisten Menschen haben einen Schnupfen/ Cei mai multi au nasul infundat.*

***La multi ani!***